

Land-for-land-rapportering (LLR)

[Verdens land taper minst 348 milliarder dollar](#) til multinasjonale selskapers aggressive skatteplanlegging hvert år. Informasjonsgrunnlaget for politiske prosesser, investeringsbeslutninger og lønnsforhandlinger svekkes når selskaper skjuler økonomien sin via kunstige, interne kostnader som flytter overskuddet til skatteparadis. Dette rammer spesielt utviklingsland, som er mer avhengig av selskapsskatt og dermed lider større tap.

Store, multinasjonale selskaper betaler ikke alltid skatt der de har økonomisk virksomhet. Vi har i dag ingen gode verktøy for å synliggjøre dette. Mye kan løses med mer åpenhet. Derfor trenger vi **offentlig land-for-land-rapportering** (LLR).

Hva er LLR?

LLR er en **rapporteringsstandard** som synliggjør skattebidrag og økonomisk virksomhet i hvert land et konsern har virksomhet. Her kreves det at selskaper oppgir **økonomiske nøkkeltall** som inntekter, overskudd, skatt og antall ansatte per land. Slik vil myndigheter, ansatte og andre interessenter bedre kunne vurdere om et selskaps **skattebidrag svarer til dets økonomiske virksomhet i et land**. En mismatch kan være en indikator på aggressiv skatteplanlegging. For at alle interessenter skal få informasjonen de trenger, må rapportene være offentlig tilgjengelige.

Ni gode argumenter for LLR

1. Det vil kunne **synliggjøre svakheter** i skattesystemet og skape en mer opplyst debatt, slik at man kan tette hull.
2. Det vil ha en **forebyggende** effekt mot aggressiv skatteplanlegging, og dermed kunne gi mer skatteinntekter.
3. Det kan harmonisere et lappeteppes av eksisterende rapporteringskrav med betydelige svakheter, og på sikt **lempe etterlevelsbyrden** for næringslivet.
4. Det er etterspurt av stadig flere investorer – blant annet Oljefondet og KLP – da **skatterisiko** i verdens største selskaper har vist seg betydelig.
5. Det vil styrke arbeidstakers informasjonsgrunnlag om et selskaps økonomiske tilstand, og sikre mer rettferdige **lønnsforhandlinger**.
6. LLR i ett land **skaper åpenhet i flere land**. Alle omfattede selskaper i landet som innfører LLR, vil måtte rapportere fra *alle landene de har virksomhet i*. Dette er spesielt gunstig for utviklingsland, som typisk ikke har tilgang til slik informasjon fra andre hold.
7. Det vil styrke utviklingslands mulighet til å kreve inn skatt fra multinasjonale selskaper som driver virksomhet i deres land, som vil styrke landenes økonomiske utvikling.
8. På sikt vil LLR gi informasjonsgrunnlaget vi trenger for å innføre større reformer av det internasjonale skattesystemet, eksempelvis **enhetlig skattlegging** av konserner – en forenklet og mer effektiv form for skattlegging og omfordeling av beskatningsrett mellom land.
9. At flere land innfører LLR unilateralt vil tydeliggjøre behovet for **internasjonalt samarbeid** om en felles løsning.

Status i verden

EU vedtok LLR i 2021. [Regelverket ble svakere enn mange hadde håpet](#), med muligheter for utsettelse av rapportering i opptil fem år, og rapportering fra kun få land. Direktivet rulles nå ut i samtlige EU-land, og er EØS-relevant.

Australia vedtok LLR i november 2024. Dette regelverket er betydelig sterkere enn EU sitt, da det bygger på den ledende standarden for frivillig rapportering verden over – [GRI 207: Tax 2019](#). Regelverket krever imidlertid kun rapportering fra rundt 40 land. Disse er likevel blant de største skatteparadisene i verden.

[I Storbritannia](#) har enkelte representanter for Labour jobbet for LLR. I 2016 ble store selskaper pålagt å forklare sin tilnærming til skatt, og Finansdepartementet fikk mandat til å innføre land-for-land-rapportering ved behov. Det har ikke skjedd enda.

[I USA](#) har den føderale finansregulatoren Securities and Trade Commission mandat til å pålegge LLR for store selskaper. Det er ikke en prosess på gang for å iverksette dette, men det er altså mulig så fremt det blir en politisk prioritering.

Status i Norge: Unikt mulighetsrom

[Norge har allerede tre regelverk inspirert av LLR](#). To innebærer offentliggjøring, men gjelder kun enkelte sektorer, og den siste gjelder alle store selskaper, men rapportene er konfidensielle. Disse tre regelverkene har store svakheter. Hvis EU-direktivet innføres i norsk lov uten betydelige endringer, har vi fire forsøk på LLR-regelverk som ikke gir oss innsikten LLR er ment å gi. Det bør heller arbeides for harmonisering rundt et enhetlig, velfungerende regelverk.

[Stortinget har to ganger anmodet regjeringen om å innføre LLR for store selskaper](#): [Vedtak nr. 48, 15. november 2016: Land-for-land rapportering](#) og [Vedtak nr. 35-36, 2. desember 2021: Utvidet land-for-land-rapportering](#). Disse er foreløpig ikke fulgt opp av regjeringen. I Prop 1S (2024–2025) skriver Finansdepartementet at de tar sikte på “å utarbeide og høyre framlegg til lovendringer, med utgangspunkt i nye EU-reglar (direktiv (EU) 2021/2101)”. Dette skriver de for begge vedtakene.

[Et stortingsflertall bestående av SV, Ap og Sp har i to år på rad avvist denne planlagte oppfølgingen](#). Disse partiene ble i forbindelse med statsbudsjettet 2025 [enige om en merknad](#) som sier at regjeringen må gå lengre enn EU-direktivet, ved at alle selskaper med virksomhet i Norge skal rapportere fra alle land de har virksomhet i. Regjeringen er bedt om å utrede mulighetene innenfor det juridiske handlingsrommet og komme tilbake med forslag innen oktober 2026. Regjeringen skulle gi en oppdatering i revidert statsbudsjett for 2025, [men gjorde ikke dette](#).

Slik bør et sterkt LLR-regelverk se ut:

Alle store, multinasjonale selskaper som har virksomhet i Norge, skal produsere land-for-land-rapporter. Rapportene skal omfatte alle land der de pålagte selskapene har virksomhet. Rapportene skal gi et riktig inntrykk av selskapers økonomi og skattebidrag i hvert land. Rapportene skal offentliggjøres året etter det aktuelle regnskapsåret. Manglende eller ufullstendig rapportering skal sanksjoneres.